

Αθήνα 12 Ιουνίου 2008
Αρ. Πρωτ.: 98

Προς : Πίνακα Αποδεκτών

Θεμα: Έκθεση Μακροχρόνιου Ενεργειακού Σχεδιασμού

Κύριοι,

Η ενέργεια έχει καταστεί εξαιρετικά σημαντικός παράγων οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής τόσο λόγω των διεθνών εξελίξεων που επηρεάζουν την ασφάλεια εφοδιασμού και τις τιμές, όσο και λόγω των εγγενών αδυναμιών και στρεβλώσεων που κατά γενική ομολογία χαρακτηρίζουν το ελληνικό ενεργειακό τοπίο. Λόγω της σπουδαιότητας του ζητήματος και σύμφωνα με οδηγίες του Υπουργού Ανάπτυξης κ. Χρήστου Φώλια, θέτουμε υπόψη σας το κείμενο «Έκθεση Μακροχρόνιου Ενεργειακού Σχεδιασμού – Άνοιξη 2008» που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα www.sees.gov.gr

Το Σ.Ε.Ε.Σ. πιστεύει ότι, από τη συγκέντρωση και αξιολόγηση απόψεων που προέρχονται από ένα όσο το δυνατόν ευρύτερο κοινωνικό, επιστημονικό και πολιτικό χώρο, θα μπορέσει να καταλήξει σε ένα πιο ολοκληρωμένο κείμενο το οποίο, όπως ο Νόμος ορίζει, θα τεθεί τελικά υπόψη του Κοινοβουλίου. Στα πλαίσια αυτά παρακαλείσθε να αφιερώσετε λίγο από τον πολύτιμο χρόνο σας και να μοιραστείτε μαζί μας την εμπειρία σας απαντώντας στα συγκεκριμένα αντικείμενα προβληματισμού που θέτει η παρούσα επιστολή μέχρι τις 30 Ιουνίου 2008 στην ηλεκτρονική διεύθυνση αποστολής.

Ερώτημα 1^ο.

Η εξοικονόμηση ενέργειας αναδεικνύεται σε καθοριστικό παράγοντα της ενεργειακής πολιτικής, τόσο λόγω συγκεκριμένων δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και κυρίως, λόγω της διαπίστωσης ότι χωρίς σοβαρή εξοικονόμηση είναι αμφίβολο αν μπορούν να

επιτευχθούν οι περισσότεροι αν όχι και όλοι οι στόχοι του στρατηγικού σχεδιασμού συμπεριλαμβανομένων των στόχων για το κλίμα και τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Συμφωνείτε ή θεωρείτε υπερβολικό τον υπερθεματισμό που επιχειρεί η Έκθεση του Σ.Ε.Ε.Σ. στο θέμα της εξοικονόμησης και ορθολογικής χρήσης της ενέργειας;

Πώς κρίνετε τα μέτρα που απαριθμούνται για την επίτευξη του στόχου εξοικονόμησης και ορθολογικής χρήσης της ενέργειας; Είναι ρεαλιστικά και επιτεύξιμα και υπό ποιές πρόσθετες προϋποθέσεις;

Ερώτημα 2^ο.

Πάλι σχετικά με την εξοικονόμηση: Η Έκθεση κάνει κάποιους, άτολμους ίσως, υπαινιγμούς για τη σημασία των ενεργειακών τιμολογίων (π.χ. «η ενέργεια δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα πολύτιμη αλλά και φθηνή»).

Θεωρείτε σκόπιμη μια σαφέστερη αναφορά / προειδοποίηση ότι η σημαντική αύξηση των τιμών θα αποτελέσει έσχατο αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη ορθολογικής χρήσης της ενέργειας αν όλα τα μέτρα και κίνητρα αποτύχουν να φέρουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα;

Ερώτημα 3^ο.

Το Σ.Ε.Ε.Σ υποστηρίζει ότι ο Εθνικός Ενεργειακός Σχεδιασμός, στο πλαίσιο της ελεύθερης αγοράς, δεν μπορεί να έχει την ανελαστικότητα που άλλοτε χαρακτήριζε τα μονοπωλιακά αναπτυξιακά προγράμματα των δημοσίων οργανισμών που προσπαθούσαν να προδιαγράψουν τις μελλοντικές εξελίξεις καθοριστικά. Σήμερα τις αποφάσεις καλούνται να πάρουν δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις αναλαμβάνοντας τους σχετικούς επενδυτικούς και τεχνολογικούς κινδύνους.

Συμφωνείτε με την παραπάνω γενική τοποθέτηση για το χαρακτήρα που πρέπει να έχει ο Εθνικός Ενεργειακός Σχεδιασμός;

Ερώτημα 4^ο.

Η Έκθεση αναφέρεται στο μείγμα των πρωτογενών πηγών ηλεκτροπαραγωγής κατά πολύ γενικό τρόπο ακολουθώντας τη φιλοσοφία που περιγράφεται στο προηγούμενο ερώτημα. Αναφέρεται σε προβλεπόμενες ανάγκες σε ενέργεια και όχι σε ισχύ, δεν περιγράφει αριθμό μονάδων στο σύνολο ή κατά

κατηγορία πηγής, χωρίζει τις πηγές σε αποδεκτές (π.χ. λιθάνθρακας) και μη (π.χ. πυρηνικά), αλλά δεν επιχειρεί παρά μια πολύ ευρεία αναφορά σε ποσοστά συμμετοχής της κάθε πηγής στο σύνολο της ηλεκτροπαραγωγής (φράση όπως ισόρροπη συμμετοχή στερεών, αερίων και ΑΠΕ το 2020).

Πιστεύετε ότι μια τέτοια γενική τοποθέτηση είναι αρκετή προκειμένου οι επενδυτές να λάβουν τα σωστά μηνύματα και να πάρουν τις αποφάσεις τους; Τι περισσότερο θα περιμένατε να περιλαμβάνει η περιγραφή του μείγματος;

Ερώτημα 5 °.

Η Έκθεση δίνει μεγάλη έμφαση και κάνει αισιόδοξες (μέχρι και τολμηρές) προβλέψεις για τη συμμετοχή των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή, εισάγοντας ως μόνο συντηρητικό στοιχείο την εκτίμηση ότι μεγάλη επιτάχυνση θα πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια του προγράμματος.

Πόσο ρεαλιστική είναι η όλη αυτή εκτίμηση; Τι περισσότερο μπορεί να προταθεί για υπέρβαση των γνωστών δυσκολιών που καθυστερούν αυτά τα προγράμματα, γραφειοκρατικών και όχι μόνο (βλέπετε παρακάτω Ερώτημα 8° σχετικά με την αποδεκτικότητα επενδύσεων);

Ερώτημα 6 °.

Η χρησιμοποίηση σε περιορισμένο βαθμό μονάδων λιθάνθρακα αποδεικνύεται απαραίτητη τουλάχιστον για την περίοδο γύρω στο 2015. Ασφαλώς υπάρχουν σενάρια που επιτρέπουν κάλυψη των αναγκών σε ηλεκτροπαραγωγή χωρίς τη χρησιμοποίηση του λιθάνθρακα αλλά η λελογισμένη άποψη του Σ.Ε.Ε.Σ είναι ότι τα σενάρια αυτά βασίζονται σε παρακινδυνευμένες παραδοχές και μπορεί, αν υιοθετηθούν, να οδηγήσουν τη Χώρα σε νέα και παρατεταμένη περίοδο στενότητας σε παροχή ηλεκτρισμού.

Λεδομένου ότι η επιχειρηματολογία που στηρίζει το «όχι στο λιθάνθρακα» είναι απόλυτα γνωστή στο Σ.Ε.Ε.Σ., δεν σας ζητείται η εκ νέου ανάπτυξής της. Το ερώτημα είναι αν πιστεύετε ότι είναι δυνατή και υπό ποιες προϋποθέσεις, η εξασφάλιση αποδοχής της εγκατάστασης λιθάνθρακα από τις τοπικές κοινωνίες. Πιστεύετε ότι θα ήταν χρήσιμη η καθιέρωση κάποιου ειδικού κοινωνικού τέλους όπως αυτού που ισχύει για τις λιγνιτικές περιοχές;

Ερώτημα 7 °.

Το Σ.Ε.Ε.Σ. καταλήγει σε έναν κατηγορηματικό αποκλεισμό της πυρηνικής ενέργειας με την διαπίστωση ότι οι ανάγκες της Χώρας σε ηλεκτροπαραγωγή μπορούν να καλυφθούν χωρίς προσφυγή στην αμφιλεγόμενη από την Κοινή Γνώμη αυτή πηγή. Η επιχειρηματολογία που στηρίζει το «ναι στην πυρηνική» είναι απόλυτα γνωστή στο Σ.Ε.Ε.Σ., συνεπώς και εδώ δεν ζητείται από εσάς η ανάπτυξή της.

Δέχεστε, παρά ταύτα, την άποψη του Σ.Ε.Ε.Σ. ότι στη Χώρα μας πρέπει να δημιουργήσουμε το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό και τεχνογνωσία που να είναι σε θέση αφ' ενός να παρακολουθεί υπεύθυνα και τεκμηριωμένα τα όσα συμβαίνουν σχετικά με την εγκατάσταση πυρηνικών εργοστασίων σε γειτονικές χώρες και αφ' ετέρου να ενημερώνει τις κυβερνήσεις και τους πολίτες για μελλοντικές προοπτικές αυτής της ενεργειακής πηγής;

Ερώτημα 8 °.

Στην Έκθεση γίνεται μια έντονη, αναφορά στο πρόβλημα της χαμηλής αποδοχής από τις τοπικές ή την ευρύτερη κοινωνία, κάθε ενεργειακού έργου που αφορά οποιαδήποτε πηγή από την πιο «σκληρή» μέχρι την πιο «ήπια», καθώς και βασικά έργα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.

Πού κατά τη γνώμη σας οφείλεται αυτή η αντίδραση, με ποιο τρόπο μπορεί να αντιμετωπισθεί και πώς μπορείτε και εσείς να συμβάλλετε στην επίλυση τουλάχιστον ορισμένων πτυχών του σοβαρού αυτού ζητήματος;

Ερώτημα 9 °.

Η Έκθεση υποστηρίζει ότι στη χώρα γίνονται πολύ σημαντικά βήματα που διευκολύνουν την προσβασιμότητα σε ενεργειακές πηγές (αγωγός Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη, αγωγοί φυσικού αερίου Τουρκία-Ελλάδα-Ιταλία και South Stream).

Συμφωνείτε με αυτήν την τοποθέτηση; Τι πιστεύετε ότι μπορεί να γίνει ακόμη ώστε αυτή η «προσβασιμότητα» να γίνει και αξιόπιστη «διαθεσιμότητα»;

Ερώτημα 10^ο.

Η εφαρμογή της δέσμης μέτρων για το κλίμα και τη βιώσιμη ενέργεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνεπάγεται σημαντική επιβάρυνση στο συνολικό κόστος εφοδιασμού της οικονομίας με ενέργεια, δεδομένου ότι το κόστος των διαφόρων πηγών ενέργειας, χωρίς συνυπολογισμό κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραγόντων, παραμένει αντιστρόφως ανάλογο προς την ποσότητα των ρύπων που εκπέμπουν. Αντίθετα διάφορες χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και μάλιστα από τις πολυπληθέστερες, αρνούνται να αποδεχθούν ανάλογες επιβαρύνσεις εξασφαλίζοντας έτσι ένα σημαντικό για αυτές ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Λαμβάνοντας υπόψη τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας αλλά και την ευαισθησία για το περιβάλλον που υπαγορεύεται, μεταξύ άλλων παραγόντων, και από το γεγονός ότι είμαστε χώρα τουριστικού προορισμού, θεωρείτε ότι η υιοθέτηση και εφαρμογή της Ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής πολιτικής είναι για την Ελλάδα α) υπερβολικά αυστηρή, β) ισορροπημένη, ή γ) ανεπαρκής;

Ερώτημα 11^ο.

Η Έκθεση προτείνει τη δέσμευση σημαντικού ποσοστού των συνολικών πόρων που διατίθενται κάθε χρόνο από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, προκειμένου να διατεθούν σε προγράμματα επιστημονικής έρευνας και τεχνολογίας που αφορούν την ενέργεια.

Συμφωνείτε με την παραπάνω πρόταση και με τον κατάλογο θεμάτων που απαριθμούνται στο Κεφάλαιο 4.3.4; Ποία άλλα θέματα θεωρείτε ότι θα έπρεπε να συμπεριληφθούν;

Με εκτίμηση,

Ραφαήλ Α. Μωυσής
Πρόεδρος Συμβουλίου Εθνικής Ενεργειακής Στρατηγικής